

GETE: IFIGENIJA NA TAVRIDU
MARIJA CRNOBORI (IFIGENIJA) I TONKO LONZA (OREST)

TONKO LONZA

DEJAN POŽNANOVIĆ

Rodjen je u Zatonu kod Dubrovnika 1930 godine. Gimnaziju završio u Dubrovniku, a Akademiju za kazališnu umjetnost u Zagrebu.

Znam ga od ranije. Preko štampe; pozorišnih kritika. Slučajnost je htela da se sretnemo na hercegovačkom kamenjaru u istim ulogama, istoj uniformi: svo maslinastoj. U prvom kontaktu, odmah, impresionirala me je boja glasa, dikcija tog plavkosog simpatičnog i darovitog mladog umetnika Zagrebačkog dramskog kazališta. Brzo, kako to već u vojsci biva, sprijateljili smo se.

U želji da upoznam mlade ljude-čitaoce našeg lista, sa ovim istaknutim jugoslovenskim glumcem mlađe generacije zamolio sam Tonka da mi odgovori na nekoliko pitanja.

— Otkada datira tvoje interesovanje za pozorište?

Od prve pretstave koju sam gledao u kazalištu. Bilo je to, ako se dobro sjećam, 1942 godine. Dubrovačko kazalište davalo je „Dunda Maroja“. Sve moje simpatije osvojio je Pomet.

— Reci nešto o tome kada si počeo i gde?

Pomet—1948 god. Dubrovnik. Polazio sam sedmi razred gimnazije i bio član OKUD „Marin Držić“. Ulogu su mi slučajno dodijelili. I donekle sam opravdao povjerenje. Zatim dolazi Rjabinjin u „Mladosti otaca“ od Gorbatova, onda Arsa u Nušićevom „Svetskom ratu“, statiranje i male uloge u Dubrovačkom kazalištu. Uporedno-radioamaterstvo. Otišao sam u Zagreb da „postanem Tesla“—željeli su moji roditelji. Međutim, „prevario sam oca i Sinjoru Lauru“, ispisao se sa Tehnike i prešao na Akademiju kazališne umjetnosti kad se je otvorila u decembru 1950 god.

— Koje role ti najviše odgovaraju i zašto?

Kažu: one iz klasike. Ja kao uostalom svi glumci, koke-tiram sa svakom ulogom „koja je dobra“. Dozvoli, to je onaj metar kojim glumci mjere ono što bi htjeli i što im se nudja pa tako odlučuju o tome što je dobro. Do sada sam igrao najviše klasike i par savremenih realističkih uloga. U komediji se još nisam ozbiljnije okušao. (Namerano zaboravljam Pomet!).

— Da li bi mogao nešto da kažeš o svom gledanju na klasičnu i modernu dramu?

I jedna i druga imaju svoje specifičnosti, a kroz to i svoje kvalitete. O klasičnoj drami postoji formirano mišljenje i davno izrečen sud. Modernoj drami nasjedamo zbog njenog atributa. Često se i u njoj nadju ostvarenja koja su klasična.

— Koje likove si interpretirao na Dubrovačkim letnjim igrama i šta misliš o Igrama?

Orest u Geteovoj „Ifigeniji na Tavridi“— meni najdraža uloga, zatim Don Rodrigo u Korneje-

vu „Sidru“ Derenčin u Lucićevoj „Robinji“, Oberon u Šekspirovu „Snu letnje noći“, Rozenkranc u „Hamletu“ i jedan dragi gospodar — Marko pl. Tudizić u Vojnovićevom dramoletu „Na Taraču“. Letnje Ige su afirmacija jugoslovenske kazališne umjetnosti. Već su postigle veliku popularnost u svijetu. Mislim da ni pod koju cijenu ne treba to zaboraviti. Postavlja se pitanje: kakav oblik dati u buduće Letnjim igrama? Dijelim mišljenje Dr. Fotića — festival, a ne smotra.

— Tvoje mišljenje o domaćoj drami?

Momentano mi nije poznata situacija u domaćoj drami. Vidio sam da se i u kukolju nadje po koje zrno žita.

— Na kraju zamolio bih te da nešto kažeš o Zagrebačkom dramskom kazalištu čiji si član od njegova osnutka?

Zagrebačko dramsko kazalište je moj matični brod. Moja majstorska škola. Zdrav ansambl, premda ne „velik“. Atmosfera rada ugodna, rezultati iznad zagrebačkog prosjeka. Pravilnim vođenjem repertoarne i kadrovske politike može se približiti jakim trupama u zemlji.

NALIČJE

Očima smo zapalili vrijeme
našeg postojanja,
i pustili ludu konjicu snova.
Čudni, i na svoj način svoji,
— mi se dozivamo izmišljenim
poslasticama života.
I nije samo dobro oploditi
slutnje koje nas poriču, i
voljeti u parkovima
prljavih strasti
Dobro je pješke proći
kraj uličnih čistača
i zavoljeti skromnost
koju u sebi kriju.
I mnogo dobrog u trenutku
jave,
dok nas tuđe
ne okrene rame.
Dobro je pustiti da se
daljine odmore od naših očiju,
a sve durbine okrenuti
u sebe same.
I onda bi ulicama
protestovale kolone
umornih riječi, i,
čovjek bi se zvao — ZASTO?

Danilo KNEŽEVIĆ

VLADETA PETRIĆ: RAVNOTEŽA

